

Államvizsga tételek 2019

Rádiós újságírás

Tételek és szakirodalom

1. A rádiós hírszerkesztés követelményei

Könyvészet: Hollós János (2004), Hírek a kommunikációban. Budapest, MR.10-24.

Balázs Géza-Kuti Sándor-Szayly József (1997), Rádiós ismeretek. Budapest. DIÚE. 104-112.

2. A rádióriport és rádióinterjú jellemzői, típusai

Könyvészet: Balázs Géza-Kuti Sándor-Szayly József (1997), Rádiós ismeretek. Budapest. DIÚE. 112-122.

Petcu, Carmen (2001), Reportajuradio, InComan Mihai (coord.), Manual de jurnalism. Iași, Editura Polirom. 149-185.

Joanescu, Irene (2001), Interviul radio, InComan Mihai (coord.), Manual de jurnalism. Iași, Editura Polirom. 135-149

3. A rádiós műsorvezetés általános és konkrét követelményei

Könyvészet: László Edit (2009), A rádiós műsorvezetés követelményei. In:

Botházi Mária (szerk.): Közbeszéd és önismeret, Kolozsvár, Médea Egyesület-Művelődés, 108-115.

Kérdések

1. Miben különbözik a rádiós beszéd a mindennapi beszédétől:

- a rádiós beszéd szituatív és spontán jellegű
- a rádiós beszéd interpretatív-reproduktív és spontán jellegű
- a rádiós beszéd nyilvános és spontán jellegű

2. A rádiós szövegalkotásnak sajátos követelményei vannak. Melyek ezek?

- szukcesszív szerkezet, félreérthetetlen megfogalmazás, vizuális stílus
- mellé- és alárendelő szerkezetek gyakori használata
- információk részletes, terjedelmes kifejtése

3. A rádiós hírszolgáltatás alapkövetelményei:

- kiegyensúlyozott, figyelemkeltő, politikai tematikájú
- egyszerű, rövid, hasznos, gyors
- korrekt, objektív, precíz, érthető

4. A rádiós hírszöveg megfogalmazásának főbb szempontjai:

- tömörítés, elhelyezés, kiemelés
- válogatás, egyszerűsítés
- rövidítés, ismétlések alkalmazása, képi beszéd

5. A rádiótudósítás meghatározása:

- a. hírösszefoglaló háttérinformációkkal
- b. tényszerű, objektív helyszíni eseménybeszámoló
- c. háttérzajok felhasználásával készített rövid riport

6. Mi a lead?

- a. hír lényegét tartalmazó tételmondat
- b. hír élőbeszéd szerinti megfogalmazása
- c. híradók tartalomismertetője

7. Mi a headline?

- a. hírműsorok zenés bevezetője
- b. politikai tartalmú információk összefoglalója
- c. híradók főcímsora, tartalomjegyzéke

8. Mi a body?

- a. a hír címmondata
- b. a hír kifejtése
- c. a hír zárórésze

9. A rádióriport készítésének egyik fontos szakasza az előkészítés. Mi tartozik hozzá?

- a. dokumentálódás, szervezés, riport előképének megalkotása
- b. témaválasztás, helyszín kiválasztása
- c. hangvágás, összeállítás megszerkesztése

10. A rádióriport egyik sajátos tulajdonsága:

- a. gondolat-centrikus
- b. a jelenlét és jelenidejűség élményét kelti a hallgatóban
- c. hasznos közéleti információkat közöl

11. Melyek a rádiós riporter munka általános pályakövetelményei?

- a. szép beszéd, empátia, kedvesség, kíváncsiság
- b. alkalmazkodás, nyelvi leleményesség, óvatosság, témaérzékenység
- c. felelősség, felkészültség, figyelem, fegyelmezetttség

12. Melyek a rádiós riporter magatartás követelményei konkrét riportszituációban?

- a. határozott, érvel, érdeklődik, operatív
- b. felold, felvet, feltár, felügyel, lezár
- c. kérdez, bátorít, alkalmazkodik

13. A fejleszthető riporter adottságok közé tartozik a decentralálási képesség. Ez mit jelent?

- a. a riporter választékosan kérdez, pontosan fogalmaz
- b. a riporter felismeri a beszélgetőtársa non-verbális jelzéseit
- c. a riporter követi a riportalany gondolatmenetét, érveit

14. Az alábbiak közül melyek tartoznak a rádiós interjú típusaihoz?

- a. szociográfiai, tényfeltáró, útleíró
- b. információs, portré, vita
- c. irodalmi, amerikai, esemény

15. A rádiós beszéd szupraszegmentális eszközei közé tartozik:

- a. gesztus, mimika
- b. hangsúly, tempó
- c. belégzés és kilégzés

16. Mit közvetítenek a beszéd szupraszegmentális eszközei?

- a. a műsorvezető fizikai és mentális állapotát
- b. nyelvtanilag helyes megfogalmazást
- c. a mondanivaló érzelmi, hangulati üzenetét

17. A rádióműsorok melyik típusához tartoznak az ifjúsági műsorok?

- a. szociális műsorok
- b. rétegműsorok
- c. tájékoztató műsorok

18. Mi a rádiósjegyzet szerkezete?

- a. humoros bevezető, magyarázat, lezárás
- b. felvetés, feszültségkeltés, gondolati csattanó
- c. témaindoklás, érvelés, tanulság megfogalmazása

19. Melyek a rádiójegyzet hatáskeltő eszközei?

- a. stilisztikai alakzatok, hangeffektusok
- b. világos szerkezeti felépítés, fogalmi tisztaság
- c. közérdeklődésre számot tartó téma

20. Milyen rádiókat szabályoz az Országos Autióvizuális Tanács

- a. Kereskedelmi és állami rádiókat
- b. Internetes és kereskedelmi rádiókat
- c. Minden földi sugárzási engedéllyel rendelkező rádiót

21. Hogyan kell rádiós hírt fogalmazni?

- a. Hosszan, bő mondatokban, hogy minden részletről tájékozódjon a hallgató.
- b. Távirati stílusban.
- c. Tömören, rövid, jól értelmezhető formában, lényegre törően, hogy első hallásra érthető legyen.

22. Mit kell tartalmaznia a „lead”-nek, a „hírfej”-nek?

- a. A hír leglényegesebb elemeit foglalja össze, eligazítja a hallgatót, hogy milyen témájú, milyen jellegű hír következik, és hol történt az esemény, egy mondatban.
- b. Hírforrásra hivatkozva felvezetjük, hogy mikor, milyen alkalomból, kiknek a részvételével történik az esemény.
- c. Politikusi nyilatkozatból részletesen idézve bevezetjük a hallgatót, hogy milyen eseményen járunk.

23. Melyik "lead" helyes az alábbiak közül?

- a. Kolozsváron holnap ismét várja a vásárlókat a Sportcsarnok melletti mozgópiac.
- b. Kolozsváron holnap ismét várja a vásárlókat a Sportcsarnok melletti mozgópiac, ahol olcsóbban lehet idényzöldséget, gyümölcsöt, tojást és hústermékeket vásárolni, 7 és 15 óra között, a szinte 50 termelőtől.
- c. Holnap 7 és 15 óra között ismét várja a vásárlókat a kolozsvári Sportcsarnok melletti mozgópiac, melyre több mint 50 kistermelő jelezte részvételét és azt, hogy szezontermékeket fog árusítani.

24. Melyik a helyes változat akkor, ha a hír pénteken, április 13-án hangzik el?

- a. A Kolozsvári Tömegközlekedési Vállalat tájékoztatja utasait, hogy április 14-én, szombaton és április 15-én, vasárnap, járművei a megszokott hétvégi menetrend szerint közlekednek. Az első buszok, trolibuszok reggel 5 óra 30 perckor indulnak, az utolsó járművek este 23 órakor futnak be.
- b. A Kolozsvári Tömegközlekedési Vállalat tájékoztatja utasait, hogy a húsvéti ünnepek alkalmából, járművei hétvégi menetrend szerint közlekednek. Az első buszok reggel fél hatkor indulnak, az utolsó járművek este 11 órakor futnak be.
- c. A Kolozsvári Tömegközlekedési Vállalat tájékoztatja utasait, hogy április 14-én és április 15-én járművei a megszokott szombati és vasárnapi menetrend szerint közlekednek. Az első buszok, trolibuszok hajnali 5 óra 30 perckor indulnak, az utolsó járművek este 23 órakor futnak be.

25. Melyik megfogalmazás a helyes?

- a. Az Interpol Brazíliában letartóztatta azt a szerb származású, francia állampolgárt, aki három családot gyilkolt meg Németországban. A gyanúsítottat Németországban állítják bíróság elé. A vádlott kérte, hogy szabadlábban védekezhessen, ezt azonban a törvényszék elutasította.
- b. Az Interpol Brazíliában letartóztatta azt a szerb származású, francia állampolgárt, aki három családot gyilkolt meg Németországban. A gyilkost Németországban állítják bíróság elé. A bűnöző kérte, hogy szabadlábban védekezhessen, ezt azonban a törvényszék elutasította.
- c. Az Interpol Brazíliában letartóztatta Goran Tadic szerb származású, francia állampolgárt, aki három családot irtott ki Németországban. A kegyetlen gyilkost Németországban állítják bíróság elé. A vérengző bűnöző szabadlábban kívánt volna védekezni, a bíróság azonban ezt elutasította.

26. Miért fontos a zárómondat, a hír „befejezése”?

- a. Főleg a katasztrófa hírek fontos eleme, hogy felidézzük a legfontosabb információkat, előzményeket. Így az is megtudja a lényegét, aki az elejéről lemaradt. Fontos akkor is, ha valamely eset fejleményeiről van szó.
- b. Fontos, mert ebbe a részbe belophatók azok az információk, amelyek esetleg kimaradtak a hírtestből.
- c. Mindig fontos mindent részletesen megmagyarázni a hallgatónak, hogy jobban megértse a híreket.

27. Egy interjúban a kérdező kit képvisel?

- a. A rádiót
- b. A hatóságot
- c. A hallgatót